

לישראל	ההגנה	צבא
ושומרון	יהודה	אזור
המשפטי	היועץ	לשכת
90631 אל	בית	ת"ד 5,
02-9977071/711		טל':
076-539-9689		פקס:
yoayosh@idf.il		דוא"ל:
9-0053-1170		סימוכין:
תשפ"ו	באדר	כ"ג
2026	במרץ	12

לכבוד

האוגדה לזכויות האזרח - עו"ד רעות שעאר ועו"ד הילה שרון - reut.s@acri.org.il

שלום רב,

הנדון: פעולות מטעמי ביטחון באזור יהודה ושומרון במהלך מבצע "שאגת הארי"

שלכן: מיום 8.3.26

1. הרינו לאשר קבלת מכתבך שבסמך שעניינו פעולות שונות שנקטו על ידי גורמי פיקוד מרכז מאז פרוץ מבצע "שאגת הארי" באזור יהודה ושומרון. במכתב נטען כי הוטלו על תושבי האזור הגבלות משמעותיות על יסוד שיקולים זרים ומפלים, בניגוד להוראות המשפט הישראלי והדין הבין-לאומי.

בהתאם, ביקשתן להורות על הסרת מגבלות תנועה שהוטלו עם פרוץ המבצע, להגן על תושבי האזור מפני אלימות ותוקפים, להימנע מסגירת שטחים בהם מתגוררים תושבי האזור בפני ישראלים ולחדול מפינוי תושבים מבתיהם.

2. כידוע, ביום 28 בפברואר 2026 יצאה מדינת ישראל **למתקפת מנע משולבת**, יחד עם צבא ארה"ב, כנגד איראן, עם פתיחת מבצע "שאגת הארי". בזמן שמתקפת המנע בעיצומה, נפתחה ביום 2 במרץ 2026 **זירה נוספת** למול ארגון הטרור חיזבאללה בגבולה הצפוני של מדינת ישראל ובשטח לבנון.

3. בעקבות המבצע הוכרז **מצב מיוחד בעורף**, הן במדינת ישראל בהתאם להחלטת הקבינט המדיני ביטחוני (שהוארך על ידי הממשלה) והן באזור יהודה ושומרון בהתאם להחלטת מפקד פיקוד מרכז. במסגרת זו הוטלו **הגבלות משמעותיות על התקהלות**, בישראל ובאזור. כך, בוטלו כלל הפעילויות החינוכיות במדינת ישראל ובאזור יהודה ושומרון; מקומות העבודה נסגרו, למעט משק חיוני; ונאסרו התקהלויות שאינן נחוצות. במסגרת זו אף בוטלו רוב מכריע של הדיונים בבתי המשפט בישראל ובאזור, ורשויות הביטחון הורו לציבור להימנע מנסיעות שאינן הכרחיות. זאת, כחלק ממדיניות המיגון, במסגרתה יש להימנע בסמוך למרחב מוגן, ככל הניתן.

4. הלחימה בזירות השונות משליכה **באופן ישיר** אף על הערכת המצב הביטחוני באזור יהודה ושומרון, ובמסגרת זו ננקטו **צעדים מניעתיים** רבים בשל **התרעות** שהתקבלו אצל גורמי הביטחון המוסמכים.

לצורך תמיכה בפעילות זו עבר פיקוד מרכז לפעול **במתכונת חירום**, על כל המשתמע מכך. זאת ועוד, לשם התמודדות עם מצב ביטחוני חריג זה אף הוסט סד"כ לאזור יהודה ושומרון לצורך שמירה על יציבות זירה זו ומניעת התדרדרות, באופן שיאפשר ריכוז המאמץ בזירות המערכה העיקריות. והדברים ברורים.

5. עם תחילת מבצע "שאגת הארי" נקט המפקד הצבאי במגוון פעולות מניעתיות, זמניות באופיין, לשם שיבוש וסיכול של הסלמה בזירת מרכז. זאת, בהתאם לחובתו של המפקד הצבאי לפעול אף טרם התרחשות מעשה הטרור, מעת שזיהה איום ביטחוני. הדברים אמורים על אחת כמה וכמה שעה שהתקבל אותה עת **מידע מודיעיני** על כוונת של מחבלים לבצע פיגועי טרור.

כחלק מפעולות אלה, ולשם הגברת השליטה בדרכים והפיקוח והניטור על משתמשי הדרך הוטלו בדרכים חסימות בהתאם לצורך, הוגברה הנוכחות הצבאית בכפרים ובערים, לרבות תפיסת בתים לצרכים צבאיים מקום שבו הדבר נדרש, ובוצעו פעולות עיצוביות נדרשות. כל זאת, לצד **תיאום אזרחי מלא** באמצעות המת"קים הגזרתיים האמונים על מתן מענה לתושבי האזור, ובכלל זאת מעקב אדוק של גורמי המנהל האזרחי אחר צרכי האוכלוסייה האזרחית, תיאום מעבר במקרים חריגים או הומניטריים, הכנסה רציפה של אספקה של מוצרי צריכה בסיסיים ושמירה על מלאי דלק וגז, ועוד.

הנה כי כן, הפעולות המתוארות בפנייתכן נובעות מצורך בטחוני **מובהק, ברור וממשי** - שאין לנו אלא להביע תקווה כי יחלוף.

6. צעדים אלה ננקטו מכוח הסמכויות הנתונות למפקד הצבאי, הן על פי תחיקת הביטחון, הן מכוח חובתה של מדינת ישראל להגן על חייהם, ביטחונם ושלומו של אזרחי מדינת ישראל המתגוררים באזור או בישראל והן על פי דיני התפיסה הלוחמתית. והכל, נוכח הערכת המצב המבצעית העדכנית הנבחנת באופן עתי. בהקשר זה יוער, כי **המגבלות שהוטלו צומצמו בימים שחלפו מאז פתיחת המבצע**, ונראה שדי בכך כדי ללמד על הפעלת שיקול מצד הגורמים המוסמכים, ועל כך שהמגבלות שהוטלו נועדו, כפי שנכתב, כדי למנוע הידרדרות במצב הביטחוני. הא ותו לא. מכל מקום, וכפי שהוסבר לעיל, לצד הפעולות המתחייבות לשם שמירה על הביטחון, פעלו גורמי הביטחון למניעת פגיעה במרקם החיים של תושבי האזור והבטחת צרכיהם האזרחיים.

7. ויודגש, כוחות הביטחון פועלים באיו"ש במציאות ביטחונית מורכבת, שבה מחבלים **נטמעים באוכלוסייה האזרחית** ועושים שימוש באזרחים ותשתיות אזרחיות כפלטפורמה לביצוע פעולות טרור. מורכבות זו מחייבת נקיטה בצעדים שונים מתוך מטרה להבטיח את הביטחון באזור, אשר לעיתים מלווים בהשפעה על התושבים. מדובר **בתוצר לוואי בלתי נמנע** של הפעולות שנוקטת המדינה כדי להגן על בטחון תושביה - באזור ובישראל - מפני ארגוני הטרור.

8. כאמור, בהינתן מצב החירום האמור בוצעו כל העת הערכות מצב על ידי הגורמים הבכירים ביותר בביקוד מרכז. עם פיזור ערפל הקרב והתבהרות תמונת המצב גברה השליטה המבצעית, ובהתאם **הוקלו הצעדים שנקטו ופסקו מרבית מגבלות התנועה שהוטלו**. זאת, מתוך מטרה לאפשר אורח חיים תקין כלל הניתן.

9. נוכח כל האמור, ברי כי אין כל יסוד לטענתכן כי בבסיס האמצעים שנקטו על ידי המפקד הצבאי עומדים שיקולים זרים או כי הם נעשו בניגוד להוראות הדין החל באזור.

10. גם טענתכן בדבר פגיעה בזכויות דיוניות בשל אי-הארכת מועדים נטענה בעלמא ללא כל ביסוס עובדתי. זאת, שכן כבר בזמן שחלף בתקופת המבצע הוגשו השגות שונות לגורמים המוסמכים, וכתמיד, מקום שבו התבקשה ארכה להארכת המועדים, זאת נענתה ככלל בחיוב, בהתאם לצורך המבצעי.

11. בשלהי הדברים אף לא בשוליהם, אחרי מתן מענה ענייני לטענות שהועלו במכתבכם, נבקש להביע שאט נפש מאופן ההתנסחות הפסול המשווה את פעולותיהם של לוחמי צה"ל, המחרפים נפשם לשם הגנה על ביטחון אזרחי מדינת ישראל, לכליאת היהודים בגטאות. כך בכלל, ועל אחת כמה וכמה נוכח המפורט לעיל.

בהקשר זה נבהיר, כי לא נוכל לקבל כל שימוש בביטוי החמור 'גטו', על משמעויותיו ההיסטוריות, לתיאור פעולות המפקד הצבאי. כידוע לכם היטב, מגבלת תנועה אינה פסולה מעצם טיבה, בטח ובטח במצב חירום, והגבלת היציאה מריכוזי אוכלוסייה באופן זמני, אשר ככלל עברה לא פעם תחת שבט הביקורת של בית המשפט העליון ואושרה על ידו, ודאי אינה בגדר 'גטו'. בעצם השימוש בביטוי 'גטו' ביחס לפעילות חיילי צה"ל, יש כדי למעט מחומרתו היתרה של פשע זה, מוטב היה כי ההשוואה לא הייתה נעשית מלכתחילה, והימנעות מהשימוש בביטוי זה וודאי לא היה מחליש מעניינות טענותיכם.

12. אחר הדברים האלה, נבהיר כי גם בימים אלו הוסיפו רשויות האזור לשמור על הסדר הציבורי במרחב. המפקד הצבאי רואה **בחומרה רבה** פגיעה בתושבים וברכושם, ובמיוחד כאשר מועלים חשדות בדבר מעורבות של חיילי צה"ל באירועים.

13. המפקד הצבאי פועל באופן מתמיד - וגם בימים אלה - לממש את חובתו להגן על תושבי האזור ועל הסדר הציבורי, ובכלל זה לטפל באירועים של הפרת החוק והסדר. כל זאת, **בהתאם לאמצעים ולמשאבים העומדים לרשותו ובהתאם להערכת המצב השוטפת**, כפי שפורט בעבר ולא נשוב על הדברים.

14. פיקוד מרכז מקצה **משאבים רבים** לצורך ביצוע **פעולות מניעה**, **סיכול ושיבוש** מפני אירועי פשיעה לאומנית. במסגרת זו, גם במהלך מבצע "שאגת הארי", מבוצעים סיורים יזומים, מוצבים כוחות בנקודות חיכוך מוכרות, מתבצע ניטור של המרחב ועוד. ואכן, במקרים רבים **פעולות אלה מונעות** אירועי פשיעה חמורה מתוכננים.

זאת ועוד, חרף מצב החירום, ונוכח החומרה היתרה של מעשים אלה, הגורמים הבכירים ביותר בפיקוד מרכז עוסקים בתופעה נפסדת באופן משמעותי. זאת, לשם מתן מענה נאות לאירועים אלה, לרבות נקיטת צעדים פיקודיים ומשמעתיים, וגיבוש הערכת מצב לצורך התמודדות עם אירועי השעה. במקרים המתאימים אף נפתחו חקירות פליליות על ידי הגורמים המוסמכים, והדברים מתבררים במישור זה.

15. רשויות האזור יוסיפו להגן על חייהם, ביטחונם ושלומם של אזרחי מדינת ישראל המתגוררים באזור או בישראל, לשמור על הסדר הציבורי באזור ביחס לכלל תושביו ולאפשר אורח חיים תקין כלל הניתן. והכל, בהתאם להוראות הדין החל באזור.

בברכה,

מרקוס **קובי** אל"ם
היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון

